

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Asan/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 8018200405
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8018200405.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Mgr. Viliama Pohančeníka (sudca spravodajca) a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Vladimír Čemsák - VALDO, IČO: 33 876 291, Pod Táborom 11680/37, Prešov, zastúpený: BENČÍK & PARTNERS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, s. r. o., Františkánske námestie 4, Prešov, v mene ktorej koná JUDr. Patrik Benčík, advokát a konateľ, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 214369/2018/MH zo dňa 11.05.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/57/2018-46 zo dňa 18.06.2019, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Colný úrad Prešov (ďalej aj len „prvostupňový orgán“) rozhodnutím č. 120596/2018 zo dňa 27.02.2018 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) uznal žalobcu zodpovedného z dopustenia sa spáchania správneho deliktu podľa § 16a písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 289/2008 Z. z.“), na základe toho, že mal porušiť povinnosť podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona konaním, že dňa 27.02.2018 v čase miestneho zisťovania od 13:03 hod. pri kontrolnom nákupe na predajnom mieste: Pneuservis, Pod Táborom 37, Prešov, po prevzatí tržby od colníka Colného úradu Prešov, SCÚ Prešov - centrála za poskytnutie služby: 1x servisné práce (výmena ventilu na pneumatike a vyváženie pneumatiky) v celkovej hodnote 3,- euro nepoužil elektronickej registračnej pokladnice na evidenciu tržby bez zbytočného odkladu po jej prijatí, za čo mu uložil pokutu 400,- euro.

2. Prvostupňové rozhodnutie bolo odôvodnené obsahom zápisnice o miestnom zisťovaní č. 120108/2018 zo dňa 27.02.2018 (ďalej aj len „zápisnica o miestnom zisťovaní“), ako aj ďalším materiálom a skutočnosťami zistenými v priebehu konania. Colníci vykonali dňa 27.02.2018 v čase 13.03 hod. u žalobcu miestne zisťovanie, v rámci ktorého bol vykonaný kontrolný nákup s cieľom zistiť, či používa registračnú pokladnicu (ďalej aj len „ERP“) a či doklad z ERP spĺňa náležitosti podľa § 8 zákona č. 289/2008 Z. z. Colníci vstúpili do prevádzky a spýtali sa žalobcu, ktorý v tom čase stál za predajným pultom, či vymieňajú ventil a vyvažujú pneumatiky. Žalobca ich na účel vykonania týchto servisných prác poslal do dielne, ktorej vchod bol z vonkajšej strany. Práce v dielni zrealizoval zamestnanec pneuservisu pán K.T., pričom colníci boli počas celej doby prítomní v dielni. Po odovzdaní opravenej pneumatiky colníci opätovne vstúpili do prevádzky žalobcu - predajne s tovarom za účelom zaplataenia. V prevádzke sa nachádzal jeden kupujúci, ktorému sa žalobca venoval, pričom sa otočil k colníkom a oznámil im, že majú zaplatiť sumu 3,- euro. Jeden z colníkov podal podnikateľovi bankovku v sume 5,- euro, ktorý ju prevzal, vložil do kovovej zásuvky od ERP umiestnenej na predajnom pulte, ktorú otvoril v zadnej časti a vydal z nej výdavok vo výške 2,- euro. Následne sa opätovne začal venovať kupujúcemu, colníkom nevenoval pozornosť a neurobil žiadny ďalší úkon smerujúci k tomu, že by chcel tržbu zaevidovať v ERP. Colníci ešte chvíľu zotrvali v predajni a jeden z nich pneumatiku odniesol von z predajne, pričom druhý zotrval na mieste a vizuálne kontroloval žalobcu a osobu sediacu pri ERP, či tržbu neskôr zaeviduje. Kupujúci odišiel z predajne a druhý colník sa do nej vrátil, následne sa obaja colníci predstavili žalobcovi, preukázali sa služobnými preukazmi a oznámili, že vykonali kontrolný nákup. Žalobca zareagoval tak, že priskočil k synovi - pánovi N.E., osobe sediacej za stolom, na ktorom sa nachádzala ERP, klávesnica a monitor a začal stláčať tlačidlá na klávesnici, aj napriek výzvam colníkov, aby nič neevidoval. V čase 13:16 hod. vytlačil z ERP č. DKP: 9241020751226002 pokladničný doklad č. 0006 zo dňa 27.02.2018 na sumu 3,- euro a podal ho colníkom. Colníci žalobcu poučili o jeho právach, povinnostiach a predmete zisťovania, pričom ten im predložil relevantné doklady a vytlačil prehľadovú uzávierku, ktorú si colníci ponechali. Colníci ho vyzvali, aby otvoril kovovú zásuvku, do ktorej predtým vložil prijatú tržbu za opravu pneumatiky a prepočítal v nej uloženú hotovosť za predaj tovaru, na čo on vytiahol spod pultu sivú kovovú pokladničku (trezor), ktorá bola po otvorení prázdna a uviedol, že tam odkladá prijatú tržbu. Výzvu, aby otvoril uvedenú kovovú zásuvku na pulte odmietol s odôvodnením, že je to jeho súkromný majetok a má v nej svoje súkromné peniaze. Stav hotovosti teda nebol zistený. Colníci položili žalobcovi otázky za účelom podania vysvetlenia. Dôvod nezaevidovania tržby bez zbytočného odkladu odôvodnil tým, že box na peniaze je na pravej strane predajne z bezpečnostného dôvodu, aby nebol po ruke zákazníkom a ERP je na ľavej strane predajne, v priestore medzi pultmi, do ktorého často omylom vstupujú zákazníci a blokujú tým prístup pre okamžité vytlačenie pokladničného bloku. Aj v danom prípade žalobca čakal na odstúpenie zákazníka z priestoru pri tlačiarne dokladov, ktorý mu zakrýval prístup k tlačii a nechcel ho drzo odsunúť, nakoľko v danom čase zisťoval cenu súčiastok u druhého zamestnanca v počítači. Hneď po uvoľnení priestoru chcel vytlačiť pokladničný blok, avšak colníčka mu v tom bránila jednou rukou a druhou mu bránila vo výhlade tým, že mu ukazovala služobný preukaz. Neotvorenie kovovej zásuvky, do ktorej vložil tržbu odôvodnil tým, že to je trezor a nie pokladňa. Vysvetlenie považoval prvostupňový orgán za účelové a v súvislosti s nesplnením zaevidovania tržby bez zbytočného odkladu poukázal na prebiehajúce časové úkony, ktorými bolo zotrvanie colníkov v predajni, čakanie na odchod kupujúceho a predstavenie sa. Na podklade uvedeného prvostupňový orgán rozhodol, tak ako je uvedené vyššie.

3. Žalobca podal odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že prvostupňové rozhodnutie považuje za nezákonné, arbitrálne a vychádzajúce z nesprávneho právneho názoru a nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. V danom prípade nemalo dôjsť k uloženiu pokuty. Prvostupňový orgán nevzal do úvahy a v odôvodnení sa nevysporiadal so skutočnosťou, že prišlo k vytlačeniu pokladničného bloku. Nedostatočným odôvodnením tak porušil § 63 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „daňový poriadok“), podľa ktorého rozhodnutie obsahuje odôvodnenie, v ktorom sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom rozhodnutia, vysporiadanie sa s návrhmi a námietkami daňového subjektu, aké úvahy ovplyvnili hodnotenie dôkazov a použitie právnych predpisov, podľa ktorých sa rozhodovalo. Namietal postup colníkov, ktorý považoval za účelový, pričom argumentoval tvrdeniami tvoriacimi obsah vysvetlenia, zaznamenaného v zápisnici o miestnom zisťovaní. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR vo vzťahu k analogickému

uplatňovaníu trestnoprávnych zásad resp. iných trestnoprávnych štandardov aj pri správnom trestaní. Žiadal zrušiť prvostupňové rozhodnutie.

4. Žalovaný rozhodnutím č. 214369/2018/MH zo dňa 11.05.2018 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) odvolanie zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie s poukazom na argumentáciu v zásade totožnú s tou, ktorá bola obsahom prvostupňového rozhodnutia. Zo spisového materiálu najmä s ohľadom na skutočnosti vyplývajúce zo zápisnice z miestneho šetrenia, ako priameho dôkazu, ktorú podpísal žalobca, ako aj colníci, mal za preukázané, že postup colníkov bol zákonný a že skutok sa stal tak, ako bolo popísané vo výroku prvostupňového rozhodnutia a že jeho kvalifikácia bola prvostupňovým orgánom stanovená správne. Poukázal aj na obsah úradného záznamu č. 123064/2018 zo dňa 28.02.2018, vypracovaného colníkmi, podľa ktorého sa žalobca správal neprístojne, nakoľko bol arogantný, slovne sa vyhrážal colníčke a neposkytoval počas miestneho zisťovania súčinnosť. Za účelom objektívneho zistenia skutkového stavu požiadal colníkov o dodatočné vyjadrenie, pričom jeho obsah korešpondoval s obsahom zápisnice o miestnom zisťovaní. Poukázal na zásadu voľného hodnotenia dôkazov, pričom konštatoval, že všetky tvrdenia colníkov vyplývajúce zo zápisnice o miestnom zisťovaní, úradného záznamu a dodatočného vyjadrenia, sú zhodné a preto ich spolu s predloženým spisovým materiálom považuje za dostatočný dôkaz pre vyvrátenie tvrdenia žalobcu, že tržbu zaevidoval bez zbytočného odkladu. K námietke analogického uplatňovania trestnoprávnych štandardov aj pri správnom trestaní vo vzťahu k presnému vymedzeniu konania, za aké je subjekt postihnutý, poukázal na relevantné ustanovenia daňového poriadku a nenašiel v tomto smere žiadne pochybenie.

II.

5. Žalobca podal proti napadnutému rozhodnutiu správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2S/57/2018-46 zo dňa 18.06.2019 tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal právo na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému.

6. Ako dôvody žaloby uviedol argumenty totožné s tými, ktoré už boli obsahom odvolania. Záverom namietal, že správny orgán v zápisnici o miestnom zisťovaní nezachytil podrobný a úplný priebeh kontrolného nákupu, vrátane situácie, ktorá mu predchádzala a ktorá nasledovala. Správny orgán tak hodnoverne nepreukázal pravdivosť svojej argumentácie vo vzťahu k dostatočnému časovému priestoru žalobcu pre zaevidovanie tržby a následné vytlačenie pokladničného bloku z ERP. Opätovne uviedol, že okamžite, keď mal priestor, presunul sa k tlačii za účelom vydania pokladničného bloku. Colníci podľa jeho názoru umelo vytvorili spornú situáciu a výraznou mierou prispeli k vzniknutému stavu s jediným účelom, ktorým bolo uloženie pokuty.

7. Žalovaný sa v replike pridržiaval svojich tvrdení a navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

8. Krajský súd v odôvodnení správne citoval § 2 písm. i), § 3 ods. 1, § 8 ods. 1, § 16a písm. a), § 16b ods. 1 písm. a), § 16b ods. 3, 4 a 12 a § 17 ods. 1 zákona č. 289/2008 Z. z. Preskúmal postup a rozhodnutia správnych orgánov s dôrazom na to, či sa žalobca dopustil správneho deliktu tak, ako sa mu kladie za vinu a či správne orgány vychádzali zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a v súlade so zákonom č. 289/2008 Z. z. S poukazom na § 16b ods. 3 zákona č. 289/2008 Z. z. je zrejmé, že rozhodnutie možno vydať dokonca priamo na mieste bez toho aby bolo nevyhnutné realizovať ďalšie úkony v celom komplexe inak bežných úkonov kontroly, avšak to jedine v prípade, ak bolo spáchanie správneho deliktu nepochybne zistené. V danom prípade colníci priamym pozorovaním na mieste zistili, že konanie žalobcu je správnym deliktom, pričom vyjadrenie žalobcu tieto zistenia nijako nespochybnili. Zápisnicu o miestnom zistení považoval za zákonný dôkaz. Námietku žalobcu vo vzťahu k nedostatočne zistenému skutkovému stavu považoval za opodstatnenú, nakoľko colníci mali vyhodnotiť skutočnosti ohľadom vytlačenia pokladničného bloku na základe tých skutočností, ktoré mali za bezpochyby preukázané. Pokiaľ tvrdili, že pokladničný blok v rozhodnom čase nevydal, mali postupovať tak, aby uvedené bolo nespochybniteľné. V prvom rade mali vypočítať syna žalobcu, ktorý v rozhodnom čase

sedel pri ERP. Podľa doslovného popísania skutočností žalobcom, kde sa nachádzala ERP, kde stál on a kde prevzal platbu, mal aj krajský súd pochybnosť o reálnosti postupu colníkov, v dôsledku čoho námietku nedostatočného zaznamenania skutočností a nepodrobného zápisu zápisnice o miestnom zisťovaní považoval za relevantnú. Za problematické považoval aj to, že nebola vyhotovená fotodokumentácia celej predajne za účelom zdokumentovania priestorových faktorov, v dôsledku čoho skutkový stav nemožno považovať za náležite zistený a tak postup colníkov vzbudzuje pochybnosti o tom, akým spôsobom došlo k bezprostrednému vydaniu pokladničného bloku. Taktiež výška uloženej pokuty nebola dostatočne odôvodnená vzhľadom na skutočnosť, že ide o prvotné porušenie povinnosti žalobcom. Poukázal na predchádzajúcu judikatúru kasačného súdu, kedy boli rozhodnutia zrušené a vrátené správnym orgánom na ďalšie konanie s ohľadom na zásadu, podľa ktorej ak po spáchaní činu nadobudli účinnosť menej represívne sankcie, mali by sa uplatniť tak, aby to bolo výhodné pre osobu, proti ktorej správny orgán rozhoduje. V tejto súvislosti uviedol, že medzi rozhodnutím a konaním na krajskom súde boli niektoré relevantné ustanovenia vypustené resp. nahradené priaznivejšími.

III.

9. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 440 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“) a z dôvodu, že nedostatočným odôvodnením bolo porušené základné právo účastníka konania na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p.

10. Poukázal na to, že zápisnicu o miestnom zisťovaní žalobca podpísal a prevzal, pričom k jej obsahu nemal žiadne návrhy ani námietky, čo vyplýva aj z posledného odseku na strane 5 predmetnej zápisnice. Z uvedenej zápisnice, úradného záznamu, ako aj dodatočného vyjadrenia podľa neho vyplýva, že skutok sa stal tak, ako ho opísali colníci. Žalobca po celú dobu neupozornil colníka, ktorý zotrval v predajni, zatiaľ čo druhý odniesol pneumatiku, že čaká na odstúpenie zákazníka z priestoru pri tlačiarňi dokladov a teda, že tlač dokladu potrvá o niečo dlhšie. Povinnosť zaevidovania tržby bez zbytočného odkladu nezohľadňuje vnútorné pomery v prevádzke a preto sa nestotožňuje s tým, že bolo potrebné vyhotoviť fotodokumentáciu celej prevádzky. K výkladu pojmu bez zbytočného odkladu uviedol, že tento má byť vykladaný tak, že povinnosť je potrebné podľa objektívnych možností splniť, v čo možno najkratšom čase. Pokiaľ tomu nebránia iné okolnosti, je podnikateľ povinný ihneď v momente prijatia tržby túto zaevidovať a následne okamžite odovzdať zákazníkovi vytlačený doklad z ERP. Takýto doklad de facto predstavuje verifikačný doklad potvrdzujúci už vykonanú evidenciu prijatej tržby v ERP. Pokiaľ teda žalobca skutočne čakal len na to, kým jeho syn dokončí prácu a zákazník odstúpi z priestoru pri tlačiarňi, mal na to colníkov ako kupujúcich upozorniť. Poukázal na objektívny charakter zodpovednosti za spáchanie predmetného správneho deliktu. S poukazom na judikatúru Ústavného súdu SR namietal neúplnosť a nedostatočnosť odôvodnenia krajského súdu, nakoľko sa nevysporiadal s dôkazom, ktorým bol úradný záznam a dodatočné vyjadrenie, pričom sa domnieva, že tieto skutočnosti podložené aj listinnými dôkazmi majú rozhodujúci vplyv pre rozhodnutie vo veci a potvrdzujú pravdivosť skutkových záverov správnych orgánov. Uviedol, že argumenty krajského súdu vo vzťahu k nesúladu so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej aj len „správny poriadok“) sú nedôvodné, nakoľko v danom prípade postupoval podľa zákona č. 289/2008 Z. z. a daňového poriadku. Upozornil na § 16b ods. 3 a 4 zákona č. 289/2008 Z. z., ktorý upravuje osobitnú formu konania, charakterom podobného blokovému konaniu. Ak colný úrad v rámci tohto osobitného konania zistí spáchanie správneho deliktu priamo pri výkone miestneho zisťovania, dokazovanie sa obmedzuje na úsek výkonu miestneho zisťovania. S poukazom na povinnosť poskytovania súčinnosti uviedol, že syn žalobcu mohol vzniesť námietky voči obsahu zápisnice z miestneho zisťovania. K nedostatočnému odôvodneniu výšky pokuty uviedol, že táto je uložená na spodnej hranici zákonom ustanoveného rozpätia a citoval časť odôvodnenia z prvostupňového rozhodnutia. Odmietol argument aplikáciou neskoršej priaznivejšej úpravy, nakoľko nebolo špecifikované o akú úpravu by malo ísť a aj po preskúmaní obsahu noviel príslušných právnych predpisov nemožno konštatovať, že tieto by boli v súčasnosti pre páchatela priaznivejšie.

11. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej aj len „kasačný súd“) preskúmal rozsudok krajského súdu nad rámec sťažnostných bodov (§ 453 ods. 2, § 195 písm. c) a d) S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

13. Kasačný súd sa stotožňuje s právnym posúdením krajského súdu. V danom prípade preskúmaval, či krajský súd pri vyhodnotení skutkového stavu zisteného správnymi orgánmi a interpretácii relevantných zákonných ustanovení hmotného i procesného práva postupoval správne.

14. Žalovaný namietal, že zo zápisnice o miestnom zisťovaní, úradného záznamu a dodatočného vyjadrenia vyplýva, že skutok sa stal tak, ako ho popisujú colníci, pričom samotnú zápisnicu žalobca podpísal a prevzal, pričom k jej obsahu nemal žiadne návrhy ani námietky, čo vyplýva aj z posledného odseku na strane 5 predmetnej zápisnice. Uvedený argument neobstoí, nakoľko je potrebné zaoberať sa obsahom zápisnice prihliadnuc na všetky okolnosti v nej uvedené z materiálneho hľadiska. Skutočnosť, že zo záverov zápisnice vyplývalo konštatovanie spáchania správneho deliktu podľa § 16a písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z. žalobcom, ktorý túto podpísal, nemožno však samo o sebe vnímať v danom prípade ako validáciu tvrdení colníkov obsiahnutých v zápisnici, či nebodaj priznanie sa ku skutku zo strany žalobcu. Hoci si kasačný súd netrúfa tvrdiť, že forma jednotlivých zápisníc je štandardizovaná, je zrejmé, že pokiaľ účastník konania explicitne resp. osobitne nevznesie námietky, zápisnice v ich závere spravidla obsahujú presne takú formuláciu, aká je obsiahnutá aj v predmetnej zápisnici na strane 5. Nemožno tak len na podklade tejto formulácie bez ďalšieho tvrdiť, že žalobca súhlasil s tvrdeniami colníkov ako aj so záverom o spáchaní správneho deliktu. Je potrebné vnímať celý obsah zápisnice vrátane časti venovanej vysvetleniam žalobcu (strana 4 zápisnice), z ktorých je zrejmé, že žalobca uvádzal skutočnosti značne spochybňujúce tvrdenia colníkov a v zásade aj samotný záver o spáchaní správneho deliktu. Uvedené možno z materiálneho hľadiska chápať ako námietky k časti obsahu zápisnice týkajúcej sa záverov resp. tvrdení colníkov, ktoré však nevzniesol žalobca osobitne, ale sú priamo inkorporované v jednej z častí zápisnice.

15. Vo vzťahu k tomu, že žalobca po celú dobu neupozornil colníka, ktorý zotrval v predajni, že čaká na odstúpenie zákazníka a že tlač dokladu potrvá o niečo dlhšie, uvedené nemožno považovať za argument preukazujúci tvrdenie, že žalobca nemal v úmysle vytlačiť pokladničný doklad resp. zaevidovať tržbu v ERP. Hoci by takáto informácia v danom prípade bola žiaduca, jej poskytnutie neukladá žalobcovi žiadne ustanovenie a preto ju nemožno samú o sebe vnímať na ťarchu žalobcu. Pokiaľ ide o námietku, že pri povinnosti zaevidovania tržby bez zbytočného odkladu sa nezohľadňujú vnútorné pomery v prevádzke, s týmto nemožno súhlasiť. Už z výkladu pojmu „bez zbytočného odkladu“ ako ho ozrejmil aj samotný žalovaný vyplýva, že povinnosť je potrebné splniť práve podľa objektívnych možností v čo možno najkratšom čase a teda pokiaľ tomu nebránia iné okolnosti. Práve vnútorné pomery v prevádzke môžu byť takými okolnosťami, resp. objektívne môžu brániť dotknutej osobe v splnení si povinnosti okamžite. Možno uviesť príklad, kedy by došlo k náhlemu výpadku elektriny z dôvodu vypnutia poistiek a podnikateľ je nútený tieto poistky ísť zapnúť do inej miestnosti, či k situácii, kedy v tlačiarňi dôjde páška na tlač pokladničného dokladu a podnikateľ je nútený ísť po náhradnú napr. do skladu. Fotodokumentácia objektívne ozrejmujúca vnútorné pomery prevádzky je tak relevantným dôkazom, ktorý by v danom prípade bol spôsobilým prostriedkom pre preukázanie alebo vyvrátenie tvrdení žalobcu, ktoré sú zjavne v rozpore s tvrdeniami colníkov. Kasačný súd sa prikláňa k odôvodneniu krajského súdu, že absencia vyhotovenia fotodokumentácie celej predajne za účelom zdokumentovania priestorových faktorov má za následok, že skutkový stav nemožno považovať za náležité zistený a nemožno verifikovať, akým spôsobom došlo k bezprostrednému vydaniu pokladničného bloku.

16. Vzhľadom na objektívny charakter zodpovednosti za spáchanie predmetného správneho deliktu, na ktorý poukázal aj žalovaný, je preto potrebné zaoberať sa otázkou, či bola naplnená skutková podstata správneho deliktu podľa § 16a písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z. a teda, že žalobca nepoužil elektronickú registračnú pokladnicu na evidenciu tržby podľa § 3 ods. 1 prvej vety citovaného zákona. Nie je teda relevantnou subjektívna stránka spočívajúca v tom, či žalobca mal alebo naopak nemal v úmysle takto učiniť. S poukazom na skutočnosť, že preukázateľne prišlo k vytlačeniu pokladničného bloku je preto potrebné skúmať, za akých okolností, vzhľadom na to, že uvedené malo byť v zmysle § 3 ods. 1 učinené bez zbytočného odkladu. Práve táto skutočnosť je medzi žalobcom a žalovaným sporná.

17. Správny delikt vo všeobecnosti nemá legálnu definíciu, avšak právna teória ho definuje ako protiprávne konanie zodpovednej osoby, ktorého znaky sú uvedené v zákone a s ktorými zákon spája hrozbu sankcií trestnej povahy ukladanej v rámci výkonu verejnej správy. Pri správnom trestaní, pod ktoré možno subsumovať aj vyvodzovanie deliktuálnej zodpovednosti za spáchanie správnych deliktov je potrebné primerane uplatňovať aj trestnoprávne štandardy, ktorých relevanciu je možné odvodiť aj z ustanovení S.s.p., kedy zákonodarca v § 195 ustanovil výnimku z obmedzenia rozsahu súdneho prieskumu tak, že „Správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak (...) c) ide o základné zásady trestného konania podľa Trestného poriadku, ktoré je potrebné použiť na správne trestanie, d) ide o dodržanie zásad ukladania trestov podľa Trestného zákona, ktoré je potrebné použiť aj na ukladanie sankcií v rámci správneho trestania (...)“. Vychádzajúc zo spisového materiálu je v danom prípade potrebné prihliadať najmä na východiskové trestnoprávne zásady, ktorými sú prezumpcia nevinny a in dubio pro reo. Obe tieto zásady sú úzko späté s dokazovaním. Čl. 7 Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy č. (91) 1 o správnych sankciách ustanovuje pravidlo, že dôkazné bremeno zaťažuje v postupoch, v ktorých sa vyvodzuje administratívno-právna zodpovednosť, správny orgán. Je úlohou správneho orgánu, aby závery, ku ktorým dospel, náležite preukázal. V danom prípade je potrebné, aby deliktuálna zodpovednosť s poukazom na zásadu prezumpcie nevinny a skutočnosť, že dôkazné bremeno nesie správny orgán, bola založená na nevyvrátiteľných skutočnostiach vyplývajúcich z náležite zisteného skutočného stavu veci, pričom tieto s vysokou mierou pravdepodobnosti hraničiacej s istotou nepripúšťajú iný záver. Nepostačuje preto, ak správny orgán vyjadrenie osoby podozrivej zo spáchania správneho deliktu len spochybní, ale naopak spáchanie skutku jej musí nepochybne preukázať. Na účely takéhoto preukázania je správny orgán povinný náležite zistiť skutočný stav veci a pri zabezpečení dôkazov si má počínať tak, aby tieto v celkovom kontexte nepochybiteľným spôsobom preukazovali určitý záver. Pokiaľ medzi jednotlivými dôkazmi, pod ktorými možno chápať aj jednotlivé vyjadrenia dotknutých osôb (či už žalobcu alebo colníkov) existujú rozpory (t. j. najmä ak ide o protichodné tvrdenia), správny orgán je povinný tieto rozpory vhodným a zákonným spôsobom odstrániť, napríklad prostredníctvom zabezpečenia ďalšieho dôkazu. Takýmto dôkazom mohla byť v danom prípade výpoveď syna žalobcu, ktorý bol v rozhodnom čase osobou sediacou pri ERP. Nie je zrejmé, z akého dôvodu colníci nekonfrontovali syna žalobcu s otázkami, keďže mali vedomosť o jeho prítomnosti (o čom svedčí aj skutočnosť, že je uvedený aj v zápisnici o miestnom zisťovaní ako osoba, ktorá sa zúčastnila miestneho zisťovania (strana 1 zápisnice). Je zrejmé, že výpoveď resp. vysvetlenie syna žalobcu mohlo prispieť k zisteniu úplného skutočného stavu veci a závery colníkov potvrdiť alebo naopak vyvrátiť. Je pochopiteľné, že z objektívnych dôvodov nebolo možné požiadať o vysvetlenie aj neznámeho kupujúceho, ktorý mal v rozhodnom čase stáť v priestore pri tlačiarňi, nakoľko tento nebol stotožnený a v rozhodnom čase sa už v prevádzke nenachádzal, avšak vo vzťahu k synovi žalobcu colníci mohli takto učiniť bez vážnejších ťažkostí. Dokazovanie vystihuje stav, v ktorom správny orgán skúma pravdivosť svojho subjektívneho presvedčenia, pričom je potrebné, aby toto prostredníctvom zabezpečenia jednotlivých dôkazov aj v kontexte zistenia úplného skutočného stavu veci objektivizoval. V situácii, o akú ide vo veci samej, pri časti skutkovej podstaty (t. j. povinnosti bez zbytočného odkladu) existujú pochybnosti o jej existencii, nakoľko správny orgán nedostatočným zistením úplného skutočného stavu veci (absencia výpovede syna žalobcu a fotodokumentácie celej predajne) spôsobil, že nebola preukázaná nado všetku pochybnosť a preto je namieste uplatnenie zásady in dubio pro reo - ako integrálnej súčasť prezumpcie nevinny. Kasačný súd sa prikláňa k odôvodneniu krajského súdu, podľa ktorého skutkový stav nemožno považovať za náležite zistený a tak postup colníkov vzbudzuje pochybnosti o tom, akým spôsobom došlo k bezprostrednému vydaniu pokladničného bloku, pričom s týmto súvisí aj pochybnosť, či danom prípade došlo k naplneniu

skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 16a písm. a) zákona č. 289/2008 Z. z.

18. K námietke neúplnosti a nedostatočnosti odôvodnenia krajského súdu z dôvodu nevysporiadania sa s úradným záznamom a dodatočným vyjadrením je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že úradný záznam nemá z pohľadu preukázania spáchania správneho deliktu zásadný význam, nakoľko vypovedá, zjednodušene povedané, o ľudskom zlyhaní žalobcu, kedy počas konania neovládol svoje emócie a choval sa neslušne k colníkom. Kasačný súd takéto neprístojné chovanie na jednej strane odsudzuje, avšak nepovažuje uvedené za dôkaz preukazujúci spáchanie deliktu. Vo vzťahu k dodatočnému vyjadreniu uvádza, že obsah tohto je v zásade totožný s obsahom zápisnice o miestnom zisťovaní, avšak neprináša žiadne nové resp. doplňujúce skutočnosti, ktoré by zásadne zvyšovali pravdepodobnosť záverov uvedených v zápisnici o miestnom zisťovaní. Taktiež je potrebné poukázať na to, že išlo opätovne o vyjadrenia colníkov, ktorí vykonali kontrolný nákup a prijali záver o spáchaní predmetného správneho deliktu a je teda zrejmé, že v záujme zvýšenia objektívnosti by bolo potrebné požiadať o dodatočné vyjadrenie napr. syna žalobcu. Detailné nezaobranie sa predmetnými dôkazmi zo strany krajského súdu v jeho odôvodnení nemožno spájať s následkom jeho nedostatočnosti resp. neúplnosti, nakoľko v prípade dodatočného vyjadrenia by išlo o určitú duplicitu a v prípade úradného záznamu tento nemá relevanciu pre posúdenie správneho záveru o vyvedení deliktuálnej zodpovednosti žalobcu.

19. Žalovaný namietal, že v danom prípade postupoval podľa zákona č. 289/2008 Z. z. a daňového poriadku a nie správneho poriadku. Uvedené nemožno poprieť, avšak to nič nemení na skutočnosti, že v zmysle zásad, ktorými je ovládané správne trestanie, bol povinný zistiť skutočný stav vecí tak, aby bolo nepochybne preukázané, že žalobca sa dopustil správneho deliktu. Kasačný súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného ohľadom preukázania dostatočnosti odôvodnenia výšky pokuty, ako aj vo vzťahu k námietke ohľadom aplikácie neskoršej priaznivejšej úpravy.

20. Z vyššie uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

21. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. nepriznal a žalobcovi sa ich náhrada nepriznáva z dôvodu, že mu v kasačnom konaní nevznikli.

22. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.